

530.00
21/12-09
200902447-048

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

14. desember 2009

Vår ref: 423.41/LH
Deres ref: 200902447-
/ELR

Høringssvar NOU 2009: 14 Et helhetlig diskrimineringsvern

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) viser til barne- og likestillingsdepartementets brev datert 26. juni 2009, og ønsker i dette brevet å komme med våre kommentarer til *NOU 2009:14 Et helhetlig diskrimineringsvern*.

LNU representerer 88 frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner. Organisasjonene representerer et bredt mangfold og omfatter alt fra korps og speider til politiske organisasjoner. LNU baserer sitt virke på FNs barnekonvensjon og FNs menneskerettighetserklæring, hvor ikke-diskriminering er tydelig nedfelt. LNU forvalter i tillegg støtteordningen Mangfold og Inkludering, som støtter tiltak med mål å gjøre organisasjonene mer åpne og inkluderende. LNU var representert i diskrimineringsutvalgets referansegruppe.

1) Forslag til en samlet diskrimineringslov

LNU er positive til utvalgets forslag om å samle all lovgivning som omhandler diskriminering i en samlet diskrimineringslov. Ved å etablere én lov om diskrimineringsvern, vil man i større grad kunne se områdene i sammenheng, og det vil være enklere å avdekke og deretter iverksette tiltak for å hindre at diskriminering forekommer. Som utvalget selv skriver under kapittel 7.2: "Noe av formålet med en samlet lov er å unngå hierarki mellom ulike diskrimineringsgrunnlag, der noen har sterkere vern enn andre." LNU støtter utvalget på dette punktet.

Innunder forslaget til en samlet diskrimineringslov ønsker LNU å kommentere særlig to områder. LNU ber departementet ta med seg disse innspillene i sitt videre arbeid mot diskriminering.

Aldersdiskriminering

For LNU er det viktig å få fram at aldersdiskriminering er noe som angår alle og dermed samfunnet som helhet, ikke bare unge eller eldre mennesker. Ved å aldersdiskriminere yngre målgrupper sender man signaler til barn og unge som utsettes for slik diskriminering om at det er greit å diskriminere. Diskriminering vil dermed reproduseres.

LNU jobber generelt for at barn og unge skal bli hørt og få mulighet til deltakelse og medbestemmelse i samfunnet. Barn og unge sitter på verdifull kunnskap om egne liv og eget lokalmiljø, og er derfor viktige endringsaktører i samfunnet. LNU ser dessverre uttallige eksempler på at barn og unge opplever brudd på egne rettigheter ved å ikke bli hørt eller få anledning til å si sin mening i saker av betydning for den unge. Umotiverte aldersgrenser for å sitte i et styre, gå inn i en matbutikk eller søke om en leilighet, krenker unges rettigheter og kan være et hinder for at unge skal kunne delta fullt ut i samfunnet.

All særbehandling på grunn av alder er ikke diskriminering, men det er et problem at ingen i dag vet hvor utbredt aldersdiskriminering er. Det finnes heller ingen nasjonale regler i Norge som verner barn og unge mot aldersdiskriminering, noe som gjør det vanskelig å ta tak i diskrimineringen. FNs konvensjon om barnets rettigheter slår klart fast ikke-diskriminering som prinsipp. Dersom forskjellsbehandling på grunn av ung alder skjer må dette være begrunnet i at forskjellsbehandlingen er saklig begrunnet i barnets beste.

I forbindelse med utvalgets arbeid ble det bestilt et forskningsarbeid fra NOVA som omhandlet diskriminering ved høy alder. Bestillingen ble begrunnet med at det finnes svært lite forskning om aldersdiskriminering. LNU er enig med utvalget i at det finnes for lite kunnskap om hvor og hvordan aldersdiskriminering slår ut. Det ble ikke foretatt noen undersøkelser knyttet til diskriminering ved ung alder i løpet av utvalgets arbeidsperiode. Utvalget skriver selv *"Når det gjelder diskriminering av barn og unge på grunn av deres lave alder har vi ingen undersøkelser som dokumenterer dette. Utvalget mener imidlertid at det utvilsomt forekommer forskjellsbehandling av barn og unge på grunn av deres alder, og at denne forskjellsbehandlingen i noen tilfeller vil være usaklig."* LNU er opptatt av at ingen mennesker diskrimineres av alder, unge som gamle. LNU ser derfor et klart behov for at man kartlegger aldersdiskriminering som helhet. En slik kartlegging må berøre alle samfunnsområder hvor aldersdiskriminering forekommer eller kan forekomme, hvordan denne diskrimineringen rammer, og hvem den rammer. LNU ber derfor departementet iverksette forskningsarbeid med mål om å kartlegge aldersdiskriminering i Norge.

Forslaget fra utvalget innebærer at forbudet mot aldersdiskriminering i utgangspunktet kun skal gjelde i arbeidsforhold. LNU ønsker at man utvider aldersdiskriminering til å omhandle flere samfunnsområder enn kun arbeidsliv. *"Utvalget ser på denne bakgrunn behov for en tydeligere regulering i loven av hvor grensen mellom saklig og usaklig forskjellsbehandling går når det gjelder alder enn når det gjelder de øvrige diskrimineringsgrunnlagene."* (kap 16.5.4.) LNU ønsker derfor at lovgivning knyttet til aldersdiskriminering omfatter flere samfunnsområder enn kun i arbeidsforhold.

Diskriminering av hiv-positive

Utvalget understreker at hiv-positive er en gruppe i samfunnet som trenger vern mot diskriminering. Videre skriver utvalget at *"Hiv har rammet grupper som er utsatt også på andre måter når det gjelder mulig diskriminering. Marginaliserte grupper som menn som har sex med menn og innvandrere med ikke-vestlig bakgrunn er de som er spesielt sårbare i hiv-epidemien i Norge"*

LNU ønsker å understreke at hiv-positive er å finne innenfor alle samfunnsgrupper i Norge. Det er derfor behov for et vern av hiv-positive som favner gruppen som helhet, fremfor å trekke frem andre sårbare grupper innenfor gruppen hiv-positive.

LNU ønsker at man går lengre og bredere i å verne denne gruppen mot diskriminering.

Norge holder fanen høyt internasjonalt for at andre land ikke skal kriminalisere hiv-positive. Av den grunn må Norge følge UNAIDS' anbefaling om ikke å kriminalisere hiv-positive nasjonalt. Straffelovens paragraf 155 må fjernes slik at det blir sammenheng mellom det Norge uttaler utad og den praksis man har hjemme. Paragrafen har ingen dokumentert virkning i forhold til reduksjon i antall nysmittede. Personer som med overlegg smitter andre med hiv fanges dessuten opp av andre straffeparagrafer. Paragrafen kriminalisere hiv-positives seksualitet og bidrar til å opprettholde stigmatiseringen knyttet til hiv og aids. LNU ville ønsket at utvalget i sitt kapittel om diskriminering av hiv-positive også belyste dette temaet, og kom med anbefalinger om at denne straffelovsparagrafen fjernes, da den strider mot diskrimineringsvernet. LNU ber departementet ta tak i denne svært urettferdige straffelovsparagrafen som diskriminerer hiv-positive i Norge

2) Innføring av et grunnlovsværn mot diskriminering.

LNU stiller seg positive til at ikke-diskriminering tas inn som en bestemmelse i Grunnloven. I forhold til utvalgets to foreslåtte tekster, finner LNU at utvalgets flertall i best grad favner intensjonen. LNU finner at mindretallets er for generelt i ordlyden og dermed ikke vil fungere like godt som diskrimineringsvern.

Med vennlig hilsen

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)

Bjarne Dæhli
Leder

Tale Hungnes
Generalsekretær